

Slovenská asociácia učiteľov slovenčiny

Sídlo: Gymnázium na Hubeného ulici 23, 834 08 Bratislava

web: <http://saus.yw.sk>; email: janpapuga@gmail.com

V Bratislave dňa 14. 3. 2013

VEC

Informácia o pracovnom stretnutí na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR

Vážení kolegovia,

dovoľujem si Vás informovať o oficiálnom pracovnom stretnutí k návrhu novely vyhlášky o ukončovaní štúdia na stredných školách (318/2008). Stretnutie sa uskutočnilo dňa 14. 3. 2013 v kancelárii generálneho riaditeľa sekcie regionálneho školstva v budove ministerstva.

Na tomto stretnutí som rokoval s predstaviteľmi ministerstva školstva, s pánmi Zdenkom Krajčírom a Igorom Gallusom. ŠPÚ bolo zastúpené pani Katarínou Vaškaninovou a pani Ivanou Gregorovou.

Témou bola diskusia najmä o vzorci na výpočet súhrnnej známky z ústnej maturitnej skúšky, ktorá sa vypočítava z dvoch čiastkových úloh v maturitnom zadaní, t. j. z jazykovej a literárnej zložky predmetu SJL. Učitelia sa obávali, že sa pred maturitou zmení váha vzorca v prospech jazykovej zložky, čo by si nepriamo vyžiadalo zmenu maturitných zadaní, resp. školských vzdelávacích programov. Doteraz sa totiž nikde neuvádzalo, ktorá zložka má byť vo vyučovaní a následne v maturitnej skúške posilnená. Naše obavy sa dotýkali aj toho, že sa jazyk na ústnej maturitnej skúške horšie skúša ako literatúra, do ktorej sa neraz integrujú aj jazykové otázky. Nie je teda nutné posilňovať jazykovú zložku v hodnotení. Okrem toho sa jazyk v maturitnej skúške už teraz overuje výraznejšie (test + sloh + ústna odpoveď) ako literatúra (test + ústna odpoveď).

V uvedených intenciách aj na základe diskusie s kolegami slovenčinármi a členmi som prezentoval riešenie, ktoré bolo aj v uznesení z poslednej konferencie SAUS 18. – 19. 10. 2012. Návrh znel upraviť spomínanú vyhlášku tak, aby bol pomer medzi zastúpením jazyka a literatúry 1 : 1 aj v hodnotení ústnej maturitnej odpovede. Druhým riešením bolo ponechanie váženého vzorca, ale s tým, že predmetová komisia školy si môže vybrať, ktorú zložku SJL posilní. Ďalej som uviedol stanovisko, aby novela vyhlášky o ukončovaní v tomto bode nadobudla platnosť až v novom školskom roku (2013/14).

ŠPÚ odobrilo presunutie platnosti vyhlášky. Navrhlo platnosť jedného vzorca s váhou 1 : 1 a druhého vzorca s váhou 2 : 3 (v prospech jazyka), pričom výber pomeru zostane na predmetovej komisii školy, teda voľba vzorca nebude závisieť od časovej dotácie počas vyučovacieho obdobia. ŠPÚ slovami p. Gregorovej prisľúbilo, že návrh vyhlášky pred jej schválením poskytne SAUS na pripomienkovanie a v prípade protirečení pozve predsedu SAUS na diskusiu s členmi ústrednej predmetovej komisie. S uvedenými návrhmi som súhlasil, keďže došlo na rokovaní ku kompromisu, ktorý sa nevyučuje s pôvodnými návrhmi SAUS.

Musím oceniť snahu o komunikáciu iniciovanú ministerstvom a konštatujem, že SAUS sa stáva prinajmenšom konzultantom v odborných problémoch nášho predmetu, čo naplňa ciele Rady SAUS a naše uznesenia. P. Krajčír a p. Gallus uviedli, že bude efektívnejšie, ak Asociácia bude sprostredkovateľom návrhov slovenčinárov než individuálne pripomienkovanie vzniknutých problémov. Na tomto mieste si dovoľím vyzvať slovenčinárov, aby sa stali našimi členmi, a aby sa tak spolupodieľali na skutočnej reforme SJL.

Závery zo stretnutia:

- a) Platnosť uvedenej vyhlášky v bode o vzorci bude od školského roka 2013/14.
- b) Predmetová komisia školy si bude môcť voľiť 2 varianty hodnotenia a skúšania žiakov v maturitnej skúške: 1. v prospech jazyka; 2. rovnaký podiel jazyka i literatúry, t. j. jazyk bude rovný literatúre alebo jazyk bude posilnený oproti literatúre v ústnej maturitnej skúške. Variant silnejšej literatúry nebude (ani sa nepresadzoval).
- c) SAUS zanalyzuje konečnú podobu novely vyhlášky a spracuje prípadnú pripomienku k nej.

Osobná pripomienka:

Dovoľte mi byť aj na základe svojich zistení subjektívnejší postoj. Problematika jazykovej a literárnej zložky dozaista vznikla aj preto, že stále je medzi nami veľa kolegov, ktorí vyučujú literatúru „po starom“ (diktovanie, tendenčné výklady, presila autorov, mnoho diel a pod.). A zanedbávajú jazyk a komunikáciu. Dokonca som videl maturitné zadania bez jazykovej otázky. Literatúru je nutné učiť kompetenčne, nie encyklopedicky a historicky (chronologicky áno). Literatúra bola po reforme 2008 výrazne zredukovaná, ale to neznamená, že ju dopĺňať ďalšími autormi a dielami. V dnešnej dobe je zbytočné prepĺňať tematické plány dielami, ktoré sa nám zdajú byť dôležité, musíme hľadať aj kompromisy a jednoducho vylúčiť niektorých autorov a uvoľnený priestor venovať jazyku a komunikácii, rozborom iných, nielen umeleckých textov. Pokým budeme prehnane povyšovať literatúru nad iné zložky nášho predmetu, budú sa kreovať rôzne opatrenia, ktoré literatúru „eliminujú“. Nedokážem pochopiť ako niektorí kolegovia stále vyučujú Rázusa, Krčméryho, Vansovú, Vámoša, Horvátha, Kalinčiaka, Simonidesa, Seleckého a pod. Áno, sú to významné literárne osobnosti, ale je čas zamerať sa na predmetovou komisiou vybrané diela a podrobne ich interpretovať (jedno dielo – jeden autor). Vtedy sa naplňajú kompetencie práce s textom v širokom zmysle. Nie je cieľom, aby žiaci opisovali a reprodukovali literatúru, ale aby ju interpretovali.

S pozdravom

PhDr. Ján Papuga, PhD.
Predseda Rady SAUS

Na vedomie:
Členovia SAUS
Rada SAUS